

ESPAIS VERDS. FEBRER DE 2021

FORESTALS

ORGANISMES FORESTALS DE QUARANTENA

Nematode de la fusta (*Bursaphelenchus xylophilus*)

És un nematode que provoca la mort dels pins, i està associat amb diferents espècies de *Monochamus* (insectes coleòpters que actuen com a vectors del nematode). Les espècies més susceptibles són el pi pinastre o marítim (*P. pinaster*), el pi roig (*P. sylvestris*) i la pinassa (*P. nigra*).

Portugal continental i Madeira estan afectats per aquest nematode i han estat considerats zona demarcada respecte d'aquest organisme nociu de quarantena. Per aquest motiu, tots els pins, les fustes i el material d'embalatge de fusta procedents d'aquell país han de venir acompanyats de Passaport Fitosanitari CE, o, en el cas de les fustes tractades adientment, per termoteràpia i marcades amb el símbol de la NIMF 15. A Espanya, també s'han detectat focus a Extremadura, Galícia i Castella i Lleó.

Mesures culturals: els serveis de Sanitat Vegetal i de Gestió Forestal del DARP han establert mecanismes per garantir que aquesta malaltia no s'introdueixi a Catalunya. Per aquesta raó, es duen a terme:

- Prospeccions a les masses forestals susceptibles.
- Inspeccions a les serradores i indústries de la fusta.
- Control de les importacions i el transport de fusta i dels embalatges de fusta.

El xancre resinós dels pins (*Fusarium circinatum* "telemorf. *Gibberella circinata*")

És una greu malaltia provocada pel fong *Gibberella circinata* que ataca els pins, principalment *Pinus radiata*. A Catalunya, no se n'ha detectat la presència.

En arbres, el símptoma més característic és la formació de xancre en branques i al tronc, amb abundant secreció de reïna i, en conseqüència, l'assecada de les branques a la part alta de l'arbre i la consegüent mort.

En plàntules, els símptomes són l'esgrogueïment i assecada de les acícules inferiors amb progressió cap a les terminals.

Xancre en el tronc

Plàntula afectada per *F. Circinatum*

Cal evitar que aquesta malaltia s'introdueixi a Catalunya; per això, és important la seva detecció precoç i la destrucció dels primers focus que apareguin.

Qualsevol indicatiu o sospita de la presència de la malaltia s'ha de notificar al DARP, Servei de Sanitat Vegetal (ssv.dar@gencat.cat) o Servei de Gestió Forestal (sanitatforestal.daam@gencat.cat) per procedir a la seva confirmació i, si s'escau, a aplicar mesures d'erradicació.

PI

Processionària (*Thaumetopoea pityocampa*)

La plaga en aquests moments és en l'últim estadi de la fase d'eruga i es comencen a veure les primeres processons d'enterrament, i **s'ha de tenir molta cura perquè en aquest estadi les erugues tenen pèls molt urticants**. Quan els atacs han estat forts, els pins queden totalment defoliats i es poden observar les típiques bosses on les erugues es refugien del fred.

Pins amb fort atac de processionària

Processó d'enterrament

Mesures culturals: tallada i destrucció de les bosses (crema de les bosses, immersió en aigua, etc.).

Control químic: encara s'és a temps d'aplicar tractaments insecticides a les bosses, els arbres i/o les processons.

- Per evitar la perillosa acció dels pèls urticants que desprenen les erugues, cal actuar sempre d'esquena al vent, i protegir-se les mans i els ulls.

Perforadors dels brots (*Tomicus piniperda* i *Tomicus minor*)

Aquests coleòpters es localitzen a les zones de clima fred i poden atacar qualsevol espècie de pi, amb l'atac adreçat a les branques gruixudes i el tronc. Generalment, només afecten arbres debilitats a causa de vegetar en sòls dèbils o en condicions meteorològiques adverses o que presenten ferides. Tot i això, quan les poblacions d'aquest insecte són molt grans, poden atacar també arbres sans.

En aquests moments, els adults hivernants reinicien la seva activitat i es poden apreciar les perforacions al tronc originades per fer-hi la posta dels ous. Quan les larves comencen el seu desenvolupament i creen les galeries, és el moment en què produeixen els danys més importants, que arriben fins i tot a matar l'arbre.

Mesures culturals: no deixar al bosc troncs ni branques de més de 6 cm de diàmetre i tallar, triturar, escorçar o tractar els arbres amb un grau important d'atac abans que els insectes els abandonin.

Col·locar punts-esquer de finals de febrer a començaments d'abril, que és el període d'aparellament.

POLLANCRE

Corc del pollancre (*Cryptorhynchus lapathi*)

És un coleòpter que ataca pollancre i salzes, sobretot quan són joves. Als mesos de febrer i març, les larves penetren al tronc excavant una galeria ascendent; en alguns casos, els arbres es poden trencar com a conseqüència del vent, i la fusta queda depreciada per la presència d'aquestes galeries.

Per detectar la presència d'aquest coleòpter, ens hem de fixar en els forats per on han penetrat les larves, en els quals veurem unes serradures molt característiques barrejades amb saba de color blanquinós.

Mesures culturals: cal utilitzar planters exempts d'aquesta plaga i efectuar les plantacions de pollancre en terrenys adequats i on no manqui l'aigua. Si es troben planters afectats, s'hauran de destruir.

Control químic: en el cas de presència d'aquest insecte, es poden aplicar tractaments contra les larves subcorticals amb productes penetrants als dos-tres metres inferiors del tronc. Aquests tractaments s'han d'aplicar a l'inici de la tardor o als mesos de febrer-març. És molt important aplicar aquest tractament en plantacions de primer i segon any.

PARCS I JARDINS

CASTANYER D'ÍNDIES

Minadora de la fulla (*Cameraria ohridella*)

La minadora del castanyer d'Índies passa l'hivern en forma de crisàlide.

Mesures culturals: per aconseguir eliminar les poblacions de minadora en un determinat indret afectat, cal recollir les fulles que cauen durant la tardor sota els arbres afectats i en les zones arbustives i matolls propers als arbres. Les fulles recollides han de ser eliminades, ja sigui enterrades sota una capa gruixuda de terra, cremades o compostades; en el darrer cas, el compost assoleix una temperatura superior als 40° C, cosa que garanteix la mort de les crisàlides hivernants.

FRUITERS I ARBUSTOS ORNAMENTALS

TRACTAMENTS A CAIGUDA DE FULLA

A la tardor és quan els arbres i arbusts caducifolis inicien el procés de caiguda de la fulla; durant aquest període, es produeixen petites ferides que caldrà protegir de l'entrada de fongs o bacteris. És per això que, si s'han observat xancres o ferides a les branques i es donen condicions meteorològiques favorables per a la seva difusió, altes humitats per pluges, boires o rosades, ara és un bon moment per protegir aquestes plantes.

PALMERA

Eruga barrinadora (*Paysandisia archon*)

L'existència de palmeres en espais públics i jardins privats fa que s'hagi observat la presència d'aquesta plaga a diversos indrets de Catalunya. El major nombre de palmeres afectades pertanyen a l'espècie *Trachycarpus fortunei*, però s'ha detectat sobre algun exemplar de *Phoenix dactylifera*, *Phoenix canariensis* i *Chamaerops humilis*. En les zones afectades, cal aplicar tractaments preventius, i, en zones no afectades, mantenir la vigilància sobre la possible presència.

Mesures culturals: en zones no afectades, mantenir la vigilància sobre la possible presència. En el cas de palmeres molt afectades i mortes, cal tallar-les i destruir mitjançant trituració.

Tractament fitosanitari: en les zones afectades, s'hi han d'aplicar tractaments preventius amb les matèries actives adients.

Morrut de les palmeres (*Rhynchophorus ferrugineus*)

Recordeu que la vigilància de les palmeres d'espècies sensibles és l'eina principal de lluita contra el morrut.

Mesures culturals: és el moment idoni de fer treballs de poda. Si s'ha previst fer-ne, cal efectuar-los durant els mesos de desembre, gener i febrer. És una bona ocasió per observar si l'exemplar està afectat. En les palmeres afectades amb possibilitats de recuperació, cal netejar les parts afectades que es desprenguin amb facilitat per afavorir l'efecte dels tractaments fitosanitaris. Les palmeres afectades sense possibilitats de recuperació, cal eliminar-les immediatament. Les restes de parts afectades es duran a les plantes de recollida i gestió establertes.

Tractament fitosanitari: en les zones afectades, es poden aplicar tractaments preventius (en especial, la palmera canària) amb les matèries actives adients.

XIPRER

Mesures culturals: durant la tardor i l'hivern, convé aprofitar per fer neteja de les parts afectades, tallar branquillons secs per la primera part sana per eliminar al màxim restes de fongs i millorar l'aeració dels arbres.

PRODUCTES FITOSANITARIS. AUTORITZACIONS EXCEPCIONALS

Per comprovar si un producte fitosanitari està autoritzat per a un cultiu determinat, cal fer la consulta al web del [Registro Oficial de Productos y Material Fitosanitario del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación \(MAPA\)](http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris)

Podeu trobar informació més concreta a les diferents estacions d'avisos:

<http://www.ruralcat.net/web/guest/avisos.fitosanitaris>

Servei de Sanitat Vegetal (ssv.dar@gencat.cat):

- Laboratori d'Agricultura i Sanitat Vegetal: 973 305477
- Serveis Centrals: 93 409 20 90
- Serveis Territorials a Barcelona: 93 409 20 90
- Serveis Territorials a Girona: 972 45 43 10
- Serveis Territorials a Lleida: 973 23 64 12
- Serveis Territorials a Tarragona: 977 25 04 21
- Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre: 977 50 01 74

Servei de Gestió Forestal (sanitatforestal.daam@gencat.cat): 93 567 42 00

PER A MÉS INFORMACIÓ: www.gencat.cat/agricultura/sanitat